

TEISĖS AKTŲ NUOSTATŲ, RIBOJANČIŲ GALIMYBĘ UŽSIIMTI REGLAMENTUOJAMA PROFESIJA AR VERSTIS, PROPORCINGUMO VERTINIMO ATLIKIMO FORMA

<p>Nurodykite vertinamą nuostatą, ribojančią galimybę užsiimti atitinkama reglamentuojama profesija (toliau – Nuostata):</p>	<p>Reikalavimai asmenims, norintiems dirbti socialiniu darbuotoju.</p> <p>Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekto 26 straipsnio 6 dalis:</p> <p>6. Dirbti socialiniu darbuotoju turi teisę:</p> <p>1) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinio darbo studijų krypties studijas, ir socialinių mokslų kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį (arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją), arba</p> <p>2) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją ir iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijas, ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus, arba</p> <p>3) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinės pedagogikos studijas (arba jai lygiavertę kvalifikaciją), ir (ar) įgijęs socialinio pedagogo kvalifikaciją, jeigu jis dirba su vaikais ir (arba) šeimomis.</p>
<p>Nurodykite reglamentuojamą profesiją dėl kurios yra svarstoma priimti atitinkamą Nuostatą:</p>	<p>Socialinis darbuotojas</p>
<p>Nurodykite kokiomis svarbiomis bendrojo intereso priežastimis yra grindžiama vertinama Nuostata¹:</p>	<p>Socialinių darbuotojų bei socialinių paslaugų gavėjų apsauga</p>

¹ *Svarbiomis bendrojo intereso priežastimis* yra laikomos tokios priežastys kaip viešojo politika, viešasis saugumas, visuomenės sveikata, socialinės apsaugos sistemos finansinės pusiausvyros išsaugojimas, vartotojų, paslaugų gavėjų ir darbuotojų apsauga, tinkamo teisingumo vykdymo užtikrinimas, prekybos sandorių sąžiningumo užtikrinimas, kova su nusikalstamumu ir sukčiavimu, mokesčių slėpimo ir vengimo prevencija bei fiskalinės priežiūros veiksmingumo užtikrinimas, transporto sauga, aplinkos ir miesto aplinkos apsauga, gyvūnų sveikata, intelektinė nuosavybė, nacionalinio istorinio ir meninio paveldo apsauga ir išsaugojimas, socialinės politikos ir kultūros politikos tikslai ir kitos svarbios bendrojo intereso priežastys;

Pažymėtina, kad sąvokos „viešojo politika“, „visuomenės saugumas“ ir „visuomenės sveikata“ yra Europos Sąjungos teisės sąvokos, tiesiogiai kylančios iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 52 straipsnio. Šias sąvokas Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT) nuosekliai aiškino siaurąja prasme, tai reiškia, kad turi kilti reali ir rimta grėsmė pagrindiniam visuomenės interesui, o valstybė, kuri remiasi šiais viešojo intereso tikslais, turi parodyti su tuo susijusią riziką (Žr. ESTT 2006 m. gruodžio 14 d. sprendimą byloje C-257/05, 25 punktą).

<i>Nurodykite ar vertinama Nuostata nėra grindžiama išskirtinai ekonominėmis ar administracinėmis priežastimis²:</i>	Nėra
<i>Nurodykite ar vertinama Nuostata nėra nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminuojanti dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos:</i>	Nėra
<i>Pagal toliau nurodytus kriterijus įvertinkite kaip siūloma Nuostata atitinka proporcingumo principą:</i>	
<p>1. Profesine veikla keliamą riziką asmenims, gaunantiems paslaugas, vartotojams, kitiems asmenims, užsiimantiems reglamentuojama profesija, ar trečiosiomis šalims ir ar ši rizika nuostatomis šalinama kaip panašiose veiklos srityse.</p> <p><i>Kokia yra rizika, kurią siekiama sumažinti, ar nauda, kurią siekiama maksimaliai padidinti taikoma Nuostata, siekiant viešojo intereso tikslų? Kaip Nuostata veikia siekiant šių tikslų?</i></p> <p><i>Nuostata turėtų veiksmingai prisidėti siekiant užsibrėžto tikslo. Turi būti aiškiai nurodyta konkreči rizika ar nauda, kurią siekiama sumažinti arba padidinti siūloma Nuostata. Turi būti paaiškinta, koku būdu ir kiek konkrečiai Nuostata pasiekiamas konkretus tikslas (-ai).</i></p>	<p>Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje yra numatyta, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kvalifikacijos, specifinių profesinių kompetencijų trūkumas rinkoje lemia netolygią teikiamų socialinių paslaugų kokybę, paslaugų trūkumą, darbuotojų „perdegimą“. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2021 m. šalyje dirbo apie 5 tūkst. socialinių darbuotojų (iš jų beveik 3 tūkst. dirbo savivaldybių biudžetinėse įstaigose).</p> <p>Socialinis darbuotojas yra vienas iš specialistų, esančių arčiausiai kliento (socialinių paslaugų gavėjo), dirbant socialinį darbą, teikiant socialines paslaugas, todėl tinkamas jo pasiruošimas ir įgyjama profesinė kvalifikacija yra itin svarbūs. Nepakankama socialinio darbo, socialinių paslaugų kokybė, sąlygoti specialistų profesinės kvalifikacijos ir profesinių kompetencijų trūkumo, reiškia didėjančias ir gilėjančias socialines problemas, netinkamą ir nepakankamą klientų (socialinių paslaugų gavėjų) įgalinimą bei pagalbą jiems.</p> <p>Siekiant nustatyti pakankamus, individualius klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikius labiausiai atliepiančius profesinės kvalifikacijos reikalavimus asmeniui, kuris turi teisę dirbti socialiniu darbuotoju, buvo diskutuota su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio</p>

² Pažymėtina, kad pagal nusistovėjusią ESTT praktiką išskirtinai ekonominės priežastys, būtent nacionalinės ekonomikos skatinimas, kenkiant pagrindinėms laisvėms, ir išskirtinai administracinės priežastys, tokios kaip kontrolės atlikimas ar statistikos rinkimas, negali būti svarbiomis bendrojo intereso priežastimis.

Jei įmanoma, pateikta analizė turėtų būti pagrįsta faktais, kurie gali parodyti, kad iš tiesų yra atitinkama rizika ir kad Nuostata galėtų sušvelninti šią riziką.

Pastaba: vien bendrų teiginių, kad Nuostata yra naudinga paslaugų kokybei ar vartotojų apsaugai, nepakanka. Jei įmanoma, teiginiai turėtų būti patvirtinti išsamia analize.

darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais (Lietuvos socialinio darbo taryba, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, Lietuvos socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacija, Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu ir kt.). Minėtų diskusijų išvados: šiuo metu asmuo, įgijęs socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, gali užsiimti socialinio darbuotojo veikla, tik jeigu jis dirba su vaikais ir (arba) šeimomis. Tačiau socialinis darbuotojas dirba su kur kas platesnėmis tikslinėmis klientų grupėmis nei vaikai ir (arba) šeimos, o, esant dabartiniam reglamentavimui, asmuo, turintis socialinio pedagogo kvalifikaciją ir užsiimantis socialinio darbuotojo veikla, negali būti suprantamas kaip socialinis darbuotojas plačiąją prasme.

Pažymėtina ir tai, kad socialinių pedagogų rengimo programa nėra tapati socialinių darbuotojų rengimo programai ir tai, net jei dirbama su viena tiksline klientų grupe (vaikais ir (arba) šeimomis), lemia vyraujančius netolygumus tiek socialinių paslaugų teikėjų, tiek savivaldybių lygmeniu, kas įtakoja ir nevienodą socialinio darbo, socialinių paslaugų kokybę. Tam tikros, šiuo metu reglamentuotos išlygos socialinių darbuotojų profesinei kvalifikacijai (teisė dirbti socialiniu darbuotoju, įgijus socialinio pedagogo kvalifikaciją) neprideda prie socialinio darbo profesinės veiklos prestižo visuomenėje gerinimo, aukštų socialinio darbo rezultatų, socialinių paslaugų kokybės stiprinimo, nors visa tai priklauso ir nuo tinkamą profesinį pasirengimą turinčio socialinio darbo profesionalo, turinčio šios srities išsilavinimą, įgijusio tiek teorinių, tiek praktinių būtent socialiniam darbui reikalingų žinių, profesinės veiklos.

Šiuo metu galiojančio Socialinių paslaugų įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad dirbti socialiniu darbuotoju turi teisę:

- 1) asmuo, įgijęs socialinio darbo kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį arba baigęs socialinio darbo studijų krypties programą ir įgijęs socialinių mokslų kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį, arba
- 2) asmuo, iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs kitą kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ir socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijų programą, ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus, arba
- 3) asmuo, įgijęs socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, jeigu jis dirba su vaikais ir (arba) šeimomis.

Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte siūloma atsisakyti teisės asmenims, įgijusiems socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, dirbti socialiniu darbuotoju - Socialinių

	<p>paslaugų įstatymo pakeitimo projekto 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą profesinę kvalifikaciją turintys asmenys, į socialinio darbuotojo pareigas priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d., turėtų teisę iki 2028 m. gruodžio 31 d. dirbti socialiniu darbuotoju su vaikais ir (arba) šeimomis. Per šį laikotarpį reikalaujamos socialinio darbuotojo kvalifikacijos neįgijęs asmuo būtų atleidžiamas iš socialinio darbuotojo pareigų, tačiau turėtų teisę dirbti socialiniu pedagogu ir būtų priskirtinas socialinių paslaugų srities darbuotojams. Siūlomi patikslinti profesinės kvalifikacijos reikalavimai socialiniam darbuotojui suteiktą galimybę šiems specialistams įgyti ir (ar) tobulinti savo profesines kompetencijas, siekiant atliepti individualius klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikius bei kvalifikuotai atlikti klientams (socialinių paslaugų gavėjams) itin svarbią funkciją – dirbti socialinį darbą ir užtikrinti kokybiškų socialinių paslaugų teikimą. Manytina, kad Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte siūlomi patikslinti kvalifikaciniai reikalavimai socialiniams darbuotojams užtikrintų vienodą ir aukštą socialinių darbuotojų profesinę kvalifikaciją visose savivaldybėse, o tai tiesiogiai susiję su socialinio darbo, socialinių paslaugų teikimo kokybės gerinimu, socialinių paslaugų prieinamumo didinimu.</p> <p>Pažymėtina, kad siūloma Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekto nuostata įsigaliotų 2024 m. sausio 1 d.</p>
<p>2. Kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, susijusius su svarbių bendrojo intereso priežasčių apsauga, ir jų pakankumą iškeltam tikslui pasiekti.</p> <p><i>Paaiškinkite, ar ir kaip vertinote, ar galiojančios specifinio ar bendro pobūdžio taisyklės (pvz., produktų saugos įstatymai, vartotojų apsaugos įstatymai, baudos/baudžiamosios sankcijos už neteisėtą profesinės veiklos vykdymą) yra nepakankamos siekiant apsaugoti siekiamą viešojo intereso tikslą?</i></p> <p><i>Nuostata turėtų būti laikoma būtina tik tada, kai esamos nuostatos (tokios kaip produktų saugos įstatymai ar vartotojų apsaugos įstatymai) negali būti laikomos tinkamomis ar tikrai veiksmingomis siekiamam tikslui pasiekti.</i></p>	<p>Pažymėtina, kad Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje yra numatyta, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kvalifikacijos, specifinių profesinių kompetencijų trūkumas rinkoje lemia netolygią teikiamų socialinių paslaugų kokybę, paslaugų trūkumą, darbuotojų „perdegimą“.</p> <p>Šiuo metu Socialinių paslaugų įstatyme nustatyta, kokią profesinę kvalifikaciją įgiję asmenys turi teisę dirbti socialiniais darbuotojais. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte siūloma atsisakyti teisės asmenims, įgijusiems socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, dirbti socialiniu darbuotoju – Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekto 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą profesinę kvalifikaciją turintys asmenys, į socialinio darbuotojo pareigas priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d., turėtų teisę iki 2028 m. gruodžio 31 d. dirbti socialiniu darbuotoju su vaikais ir (arba) šeimomis. Per šį laikotarpį reikalaujamos socialinio darbuotojo kvalifikacijos neįgijęs asmuo būtų atleidžiamas iš socialinio darbuotojo pareigų, tačiau turėtų teisę dirbti socialiniu pedagogu ir būtų priskirtinas socialinių paslaugų srities darbuotojams. Siūlomi patikslinti profesinės kvalifikacijos reikalavimai socialiniam darbuotojui suteiktą galimybę šiems specialistams įgyti ir (ar) tobulinti savo profesines kompetencijas, siekiant atliepti individualius klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikius bei kvalifikuotai atlikti klientams (socialinių paslaugų</p>

	<p>gavėjams) itin svarbią funkciją – dirbti socialinį darbą ir užtikrinti kokybiškų socialinių paslaugų teikimą. Manytina, kad Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte siūlomi patikslinti kvalifikaciniai reikalavimai socialiniams darbuotojams užtikrintų vienodą ir aukštą socialinių darbuotojų profesinę kvalifikaciją visose savivaldybėse, o tai tiesiogiai susiję su socialinio darbo, socialinių paslaugų teikimo kokybės gerinimu, socialinių paslaugų prieinamumo didinimu.</p>
<p>3. Nuostatos tinkamumą siekiamam tikslui ir ar ja to tikslo siekiama nuosekliai ir sistemingai, taip pat ar ji padeda šalinti nustatytą riziką taip, kaip panašiose veiklos srityse.</p> <p><i>Ką siūloma Nuostata siekiama apsaugoti (kas yra paslaugos gavėjai: vartotojai, pacientai, profesijos atstovai)?</i></p> <p><i>Trečiosios šalys (ar profesinė veikla turi įtakos ne tik tiems, kurie moka už tokią paslaugą)?</i></p> <p><i>Ar vertinate ir kaip vertinate, ar tikslo siekiama nuosekliai ir sistemingai?</i></p> <p><i>Ar buvo vertinamos panašios veiklos, ar panašūs sektoriai ir ten esanti rizika ir kaip su ja tvarkomasi?</i></p> <p><i>Siekiant atitikti proporcingumo principo reikalavimą, Nuostata turėtų būti tinkama ir pakankama užtikrinti, kad būtų pasiektas tikslas.</i></p> <p><i>Nuostata turėtų būti laikoma tinkama norimam tikslui pasiekti tik tuo atveju, jei ji iš tikrųjų atspindi siekį nuosekliai ir sistemingai pasiekti tą tikslą (be prieštaravimų ar nenuoseklumo), pavyzdžiui, kai panaši rizika, susijusi su tam tikra veikla, yra sprendžiama panašiu būdu.</i></p>	<p>Šiuo metu Socialinių paslaugų įstatyme nustatyta, kokią profesinę kvalifikaciją įgijęs asmenys turi teisę dirbti socialiniais darbuotojais. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte siūloma atsisakyti teisės asmenims, įgijusiems socialinės pedagogikos kvalifikacinę (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, dirbti socialiniu darbuotoju – Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekto 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą profesinę kvalifikaciją turintys asmenys, į socialinio darbuotojo pareigas priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d., turėtų teisę iki 2028 m. gruodžio 31 d. dirbti socialiniu darbuotoju su vaikais ir (arba) šeimomis. Per šį laikotarpį reikalaujamos socialinio darbuotojo kvalifikacijos neįgijęs asmuo būtų atleidžiamas iš socialinio darbuotojo pareigų, tačiau turėtų teisę dirbti socialiniu pedagogu ir būtų priskirtinas socialinių paslaugų srities darbuotojams. Siūloma nuostata tikslo siekiama nuosekliai, vadovaujantis sistemiškumo principu. Jau Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje yra numatyta, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kvalifikacijos, specifinių profesinių kompetencijų trūkumas rinkoje lemia netolygią teikiamų socialinių paslaugų kokybę, paslaugų trūkumą, darbuotojų „perdegimą“.</p> <p>Siekiant nustatyti socialinio darbuotojo šiuo metu galiojančiame reglamentavime nurodytos profesinės kvalifikacijos ir profesinių kompetencijų atitiktį individualiems klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikiams, buvo diskutuota su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais (Lietuvos socialinio darbo taryba, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, Lietuvos socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacija, Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu ir kt.). Šiuo metu asmuo, įgijęs socialinės pedagogikos kvalifikacinę (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, gali užsiimti socialinio darbuotojo veikla, tik jeigu jis dirba su vaikais ir (arba) šeimomis. Tačiau socialinis darbuotojas dirba su kur kas platesnėmis tikslinėmis klientų grupėmis nei vaikai ir (arba) šeimos, o, esant dabartiniam reglamentavimui, asmuo, turintis socialinio pedagogo kvalifikaciją ir užsiimantis socialinio darbuotojo veikla, negali būti suprantamas kaip socialinis darbuotojas plačiąja prasme.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad socialinių pedagogų rengimo programa nėra tapati socialinių darbuotojų rengimo programai ir tai, net jei dirbama su viena tiksline klientų grupe (vaikais ir (arba) šeimomis, lemia vyraujančius netolygumus tiek socialinių paslaugų teikėjų, tiek</p>

	<p>savivaldybių lygmeniu, kas įtakoja ir nevienodą socialinio darbo, socialinių paslaugų kokybę. Tam tikros, šiuo metu reglamentuotos išlygos socialinių darbuotojų kvalifikacijai (teisė dirbti socialiniu darbuotoju, įgijus socialinio pedagogo kvalifikaciją) nep prisideda prie socialinio darbo profesinės veiklos prestižo visuomenėje gerinimo, aukštų socialinio darbo rezultatų, socialinių paslaugų kokybės stiprinimo, nors visa tai priklauso ir nuo tinkamą profesinį pasirengimą turinčio socialinio darbo profesionalo, turinčio šios srities išsilavinimą, įgijusio tiek teorinių, tiek praktinių būtent socialiniam darbui reikalingų žinių, profesinės veiklos.</p> <p>Atsižvelgiant į minėtų socialinių partnerių bei ekspertų įžvalgas ir patirtis, darytina išvada, kad stebimas dalies socialinių darbuotojų profesinės kvalifikacijos, profesinių kompetencijų trūkumas, siekiant klientams (socialinių paslaugų gavėjams) užtikrinti kokybišką socialinį darbą, socialinių paslaugų teikimą. Apie vienodus, klientų (socialinių paslaugų gavėjų) individualius poreikius užtikrinančius profesinės kvalifikacijos reikalavimus socialiniams darbuotojams diskutuota jau eilę metų – susitikimuose su savivaldybių, socialinių paslaugų įstaigų, įvairių asociacijų, veikiančių socialinio darbo ir (ar) socialinių paslaugų srityje, atstovais.</p> <p>Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projektu numatoma sistemiškai patikslinti profesinės kvalifikacijos reikalavimus socialiniams darbuotojams.</p> <p>Socialinių paslaugų įstatymo nuostatos įsigaliojė 2024 m. sausio 1 d. Atsižvelgiant į tai, būtų patvirtinti minėtas nuostatas įgyvendinantys poįstatyminiai teisės aktai.</p> <p>Panašios veiklos ar panašūs sektoriai ir ten esanti rizika buvo vertinami 2021 m. Socialinių paslaugų įstatyme nustatant kvalifikacinius reikalavimus individualios priežiūros darbuotojams, priskirtiniams socialinių paslaugų srities darbuotojams. Minėtiems darbuotojams buvo nustatytas 5 metų pereinamasis laikotarpis, skirtas atitinkamai profesinei kvalifikacijai įgyti.</p>
<p>4. Poveikį laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui Europos Sąjungoje, vartotojų pasirinkimo galimybėms ir teikiamų paslaugų kokybei.</p> <p><i>Ar įvertinote Nuostatos poveikį konkurencijos laipsniui rinkoje?</i></p> <p><i>Ar įvertinote Nuostatos poveikį paslaugų kokybei?</i></p> <p><i>Ar įvertinote Nuostatos poveikį vartotojų pasirinkimui?</i></p>	<p>Poveikis konkurencijos laipsniui rinkoje yra teigiamas, nes nesuteikus teisės asmenims, įgijusiems socialinės pedagogikos kvalifikacinę (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, dirbti socialiniu darbuotoju, socialiniai darbuotojai, įgiję būtent socialinio darbo krypties išsilavinimą ir turintys teisę dirbti su visomis klientų grupėmis bei užsiimti visomis priskirtomis veiklomis, taptų profesionaliais socialinio darbo specialistais, o tai keltų tiek šių darbuotojų, tiek jų darbovietės (socialinių paslaugų įstaigos) konkurencingumo lygį rinkoje. Taip pat, tai prisidėtų prie socialinių paslaugų įstaigos prestižo kėlimo. Galimybės socialiniam darbuotojui pasinaudoti laisvo asmenų judėjimo principu, o taip pat tikimybė atitikti kitose valstybėse socialiniams darbuotojams keliamus profesinės kvalifikacijos reikalavimus</p>

Ar įvertinote Nuostatos poveikį poveikiui laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui Sąjungoje?

Nuostata turėtų būti atsižvelgta į pagrindinį reguliavimo poveikį paslaugų vartotojams. Nors vartotojų apsauga ir profesinės veiklos kokybės užtikrinimas teoriškai galėtų būti naudojami pateisinant daugelį priemonių (visada, jei analizė yra pagrįsta faktais ir yra pakankamai gili), kiti aspektai, pavyzdžiui, reguliavimo poveikis kainoms, konkurencingumas, vartotojų pasirinkimas ar laisvas judėjimas, galėtų tai atsverti.

Pavyzdžiui, reguliuojant priskirtas veiklas, kurioms taikomi specialūs kvalifikacijos reikalavimai, teisės akto projekto rengėjas negali apriboti savo analizės prielaida, kad tai automatiškai pagerins vartotojų apsaugą ir (arba) paslaugų kokybę. Be to, kvalifikacijos reikalavimai, reikalaujantys specifinių įgūdžių įgijimo, nebūtinai užtikrina aukštą proceso ar paslaugų teikimo ar net rezultatų kokybę. Taip pat reikėtų atsižvelgti į kitus aspektus, pavyzdžiui, ar toks naujas reguliavimas gali sumažinti rinkoje veikiančių paslaugų teikėjų skaičių ir ar toks paslaugų teikėjų skaičiaus sumažėjimas galėtų neigiamai paveikti paslaugų kokybę, įskaitant paslaugos prieinamumą mažiau pasiturintiems vartotojams dėl sumažėjusio paslaugų teikėjų skaičiaus.

Galiausiai reikėtų atsižvelgti į reguliavimo poveikį laisvam judėjimui tiek išvykstančių, tiek atvykstančių specialistų paslaugų požiūriu. Teisės akto projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar/ir kokią įtaką vertinama Nuostata turėtų tarpvalstybiniam ES mobilumui.

nesumažėtų, nes siūloma Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekto nuostata įsigaliootų 2024 m. sausio 1 d. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekto 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą profesinę kvalifikaciją turintys asmenys, į socialinio darbuotojo pareigas priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d., turėtų teisę iki 2028 m. gruodžio 31 d. dirbti socialiniu darbuotoju su vaikais ir (arba) šeimomis. Per šį laikotarpį reikalaujamos socialinio darbuotojo kvalifikacijos neįgijęs asmuo būtų atleidžiamas iš socialinio darbuotojo pareigų, tačiau turėtų teisę dirbti socialiniu pedagogu ir būtų priskirtinas socialinių paslaugų srities darbuotojams.

Vertinant Nuostatos poveikį socialiniam darbui, socialinių paslaugų kokybei bei klientų (socialinių paslaugų gavėjų) pasirinkimui, pažymėtina, kad klientai (socialinių paslaugų gavėjai) galės gauti kokybiškesnes, labiau individualius klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikius atitinkančias paslaugas.

<p>5. Galimybę naudoti mažiau ribojančias priemones siekiant viešojo intereso tikslo (pavyzdžiui, mažiau ribojančių priemonių, nei priskirtos veiklos rūšys³, taikymo galimybes, kai siekiama tik apsaugoti vartotojų teises, jei keliama rizika apsiriboja tik asmens, užsiimančio reglamentuojama profesija, ir vartotojo santykiais ir neturi neigiamo poveikio trečiosioms šalims).</p> <p><i>Ar svarstėte galimybę taikyti mažiau ribojančias priemones šiems tikslams pasiekti?</i></p> <p><i>Kai Nuostata pateisinama tik vartotojų apsauga ir kai nustatyta rizika apsiriboja specialisto ir vartotojo santykiais ir todėl neturi neigiamos įtakos trečiosioms šalims, teisės aktų projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar jų tikslą būtų galima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis nei priskirti atitinkamas veiklas profesionalams.</i></p> <p><i>Teisės akto projekto rengėjas turėtų palyginti nagrinėjamą Nuostatą ir alternatyvias, mažiau ribojančias priemones, kurios leistų pasiekti tą patį tikslą, tačiau nustatytų mažiau apribojimų.</i></p>	<p>Netaikomas.</p>
<p>6. Nuostatos teigiamą ar neigiamą poveikį, būtinumą ir atitiktį siekiamam tikslui, kai ji taikoma su kitais reikalavimais, jau ribojančiais galimybes užsiimti</p>	<p>6.1. Asmuo turi teisę dirbti socialiniu darbuotoju, jei jis įgijęs socialinio darbo kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį arba baigęs socialinio darbo studijų krypties programą ir įgijęs socialinių mokslų kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro,</p>

³ **Priskirtos veiklos rūšys** – profesinė veikla ar profesinės veiklos rūšių grupei priskiriama veikla, kurią vykdyti pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai ar netiesiogiai gali tik asmenys, užsiimančys reglamentuojama profesija ir turintys reikiamą profesinę kvalifikaciją, įskaitant atvejus, kai veikla sutampa su kitų reglamentuojamų profesijų veikla. Veiklos rūšių priskyrimas yra profesijos reglamentavimo forma. (2020 m. spalio 28 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1218 “Dėl teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo” (toliau – Nutarimas Nr. 1218) tvarkos aprašo 3 d. 3.1 p.)

reglamentuojama profesija, tokiais kaip:

6.1. priskirtos veiklos rūšys, saugomas profesinis vardas⁴ ar bet kokios kitos formos reglamentavimas, nustatytas reglamentuojamai profesijai;

6.2. pareiga vykdyti tęstiną profesinį tobulinimąsi;

6.3. atitinkamos profesinės veiklos vykdymo, etikos ar priežiūros taisyklės;

6.4. privaloma narystė ar registracija profesinėje organizacijoje ar institucijoje, kai reikalaujama turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją;

6.5. kiekybiniai apribojimai, susiję su leidimų užsiimti reglamentuojama profesija skaičiumi, nustatomu mažiausiu ar didžiausiu darbuotojų, vadovų ar konkrečias profesines kvalifikacijas turinčių asmenų skaičiumi;

6.6. teisės aktuose nustatytos sąlygos dėl juridinio asmens teisinės formos, valdymo, privalomo įmonės akcijų įsigijimo, jų skaičiaus ar balsavimo teisės, kai jos susijusios su leidimu užsiimti reglamentuojama profesija;

6.7. teritoriniai apribojimai, jei valstybės administraciniuose vienetuose nustatomas skirtingas užsiėmimo reglamentuojama profesija teisinis reguliavimas;

6.8. ribojamos bendros galimybės užsiimti reglamentuojama profesija, taip pat ribojimai dėl tam tikrų veiklos rūšių nesuderinamumo;

6.9. draudimas ar kitos asmeninės ar kolektyvinės apsaugos priemonės, susijusios su profesine atsakomybe;

6.10. kalbos mokėjimo, būtino užsiimti

magistro) laipsnį, arba asmuo, iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs kitą kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ir socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijų programą, ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus. Profesinė kvalifikacija reikalinga tiesiogiai atliekant socialiniam darbuotojui priskirtinas veiklas - tai užtikrintų aukštesnę specialistų kompetenciją vertinant individualius klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikius, kokybiškesnes socialines paslaugas, teikiamų socialinių paslaugų planavimą, o taip pat apsaugotų patį specialistą nuo „perdegimo“ sindromo. Manytina, kad asmens, įgijusio socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, ir dirbančio socialiniu darbuotoju tik su vaikais ir (arba) šeimomis turima profesinė kvalifikacija yra nepakankama, siekiant užtikrinti kokybiško socialinio darbo ir socialiniam darbuotojui priskirtinų veiklų vykdymą.

6.2. Šiuo metu Socialinių paslaugų įstatyme nustatyta, kad socialiniai darbuotojai ne mažiau kaip 16 akademinių valandų per kalendorinius metus dalyvauja mokymuose ir ne mažiau kaip 8 akademines valandas per metus – supervizijoje. Šia nuostata siekiama nuolatinio specialistų tobulėjimo savo profesinėje veikloje, o tai tiesiogiai susiję su profesine kvalifikacija, kurią asmuo įgyja, baigdamas rengimą. Socialiniai darbuotojai gali tobulinti įgytas profesines kompetencijas pagal poreikį: dėl to gali spręsti pats socialinis darbuotojas arba tartis su darbdaviu, arba konsultuotis su Socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinių kompetencijų tobulinimo centru, kuris organizuoja ir (ar) vykdo socialinių paslaugų srities darbuotojų (socialinių darbuotojų taip pat) profesinės kompetencijos tobulinimą. Šis procesas ženkliai prisideda prie socialinio darbo, socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo kokybės užtikrinimo.

Asmens, įgijusio socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, ir dirbančio socialiniu darbuotoju tik su vaikais ir (arba) šeimomis, profesinių kompetencijų tobulinimo poreikiai yra susiję tik su viena klientų (socialinių paslaugų gavėjų) grupe – vaikais ir (arba) šeimomis, todėl toks profesinių kompetencijų tobulinimas laikytinas nepakankamu, siekiant socialinio darbo, socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo kokybės užtikrinimo.

6.3. Socialinių paslaugų įstatyme įtvirtinta nuostata dėl Socialinių paslaugų srities darbuotojų (socialinių darbuotojų taip pat) etikos kodekso patvirtinimo, taigi socialiniams darbuotojams galioja Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso nuostatos.

⁴ Saugomas profesinis vardas – profesinis vardas, kuriuo norint naudotis profesinėje veikloje ar profesinės veiklos rūšių grupės veikloje pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai ar netiesiogiai reikalaujama turėti profesinę kvalifikaciją, o naudojantis juo netinkamai taikomos sankcijos. Reikalavimas turėti saugomą profesinį vardą yra profesijos reglamentavimo forma (Nutarimu Nr. 1218 patvirtinto tvarkos aprašo 3 d. 3.2. p.).

<p>reglamentuojama profesija, ir su juo susiję reikalavimai;</p> <p>6.11. teisės aktuose nustatyti mažiausi ir (arba) didžiausi įkainiai, taikomi paslaugų gavėjui;</p> <p>6.12. reikalavimai dėl reklamos turinio ar viešinimo būdo, susiję su reglamentuojama profesija.</p> <p><i>Paaiškinkite, ar ir kaip vertinote Nuostatos poveikį kartu su kitais esamais reikalavimais? Paaiškinkite, kaip Nuostata, kartu su kitais reikalavimais prisidėtų pasiekti tą patį (-us) tikslą (-us) ir ar ji būtina.</i></p> <p><i>Remiantis ESTT praktika, nacionaliniai teisės aktai turėtų būti vertinami kaip visuma, atsižvelgiant į įvairias atitinkamas taisykles, kuriomis siekiama užtikrinti nurodytą tikslą.</i></p> <p><i>Teisės akto projekto rengėjas turėtų atlikti išsamų aplinkybių, kuriomis priimama ir įgyvendinama Nuostata, vertinimą ir visų pirma išnagrinėti naujų ar pakeistų Nuostatų poveikį kartu su kitais reikalavimais, ribojančiais galimybę užsiimti profesine veikla.</i></p>	<p>6.4. Netaikoma</p> <p>6.5. Netaikoma</p> <p>6.6. Netaikoma</p> <p>6.7. Netaikoma</p> <p>6.8. Netaikoma</p> <p>6.9. Netaikoma</p> <p>6.10. Netaikoma</p> <p>6.11. Netaikoma</p> <p>6.12. Netaikoma</p>
<p>7. Profesinės veiklos ar jai priskirtų veiklos rūšių apimtį ir reikalaujamą profesinę kvalifikaciją.</p> <p><i>Paaiškinkite, ar ir kaip vertinote profesijai priskirtos veiklos ir reikalaujamos profesinės kvalifikacijos ryšį?</i></p> <p><i>Kuo platesnė priskirtų veiklų sritis, tuo didesnė išimtinė teisė yra suteikta teikti šias paslaugas.</i></p> <p><i>Peržiūrint priskirtas veiklas reikia atsižvelgti į reikalaujamą kvalifikacijos lygį, palyginti su profesijai priskirtų užduočių sudėtingumu (kuo mažiau sudėtingos šios užduotys, tuo mažiau yra pagrindo priskirti šią veiklą). Taip pat reikėtų</i></p>	<p>Atsižvelgiant į socialinio darbuotojo vykdomos profesinės veiklos turinį, vienodos profesinės kvalifikacijos įgijimas turės teigiamos įtakos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • siekiant išvengti „perdegimo“ sindromo pavojaus; • siekiant apsaugoti klientus (socialinių paslaugų gavėjus) nuo nekokybiško socialinio darbo, nekokybiško socialinių paslaugų teikimo; • padidins sėkmingus bendradarbiavimo santykius tarp specialistų ir jų klientų (socialinių paslaugų gavėjų); • gerinant socialinių paslaugų organizavimą ir teikimą; • ugdant specialistų profesinius įgūdžius; • gerinant socialinių paslaugų skyrimo, valdymo ir (ar) teikimo principų supratimą; • didinant socialinių darbuotojų pasitenkinimą darbu;

atsižvelgti į autonomiją ir atsakomybės lygį atliekant tas užduotis (kuo mažiau atsakomybės turi profesionalas, vykdydamas šias užduotis, tuo mažiau yra pagrindo priskirti šią veiklą konkrečiai profesijai).

- užtikrinant vertingą prevenciją nuo emocinio ir profesinio išsekimo;
- suprantant savo profesinę tapatybę ir įgyjant pasitikėjimo savo profesine veikla.

Pirmiau nurodyti nauji, vienodi socialinių darbuotojų profesinės kvalifikacijos reikalavimai ir jų numatomi rezultatai buvo aptarti su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais (Lietuvos socialinio darbo taryba, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, Lietuvos socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacija, Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu ir kt.). Minėtų diskusijų išvados: šiuo metu dalies socialinių darbuotojų, įgijusių socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, turima profesinė kvalifikacija, įgytos profesinės kompetencijos neatliepia individualių klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikių – susiduriama su nepakankama socialinio darbo, socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo kokybe, socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principų nesilaikymu.

8. Atliekamų užduočių sudėtingumą ir reikalavimą, kad jų vykdytojai turėtų atitinkamą profesinę kvalifikaciją, profesinio rengimo ar patirties lygį, pobūdį ar trukmę.

Ar įvertinote sąsają tarp užduočių sudėtingumo ir reikalaujamos profesinės kvalifikacijos (atsižvelgiant į reikalaujamo rengimo lygį, pobūdį ir trukmę)?

Atsižvelgiant į socialinio darbuotojo vykdomų funkcijų pobūdį, jų reikšmę bei tikslinių klientų (socialinių paslaugų gavėjų) grupių specifiką, socialinių paslaugų srities tarpdiscipliniškumą, Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte siūloma nustatyti vienodus profesinės kvalifikacijos reikalavimus socialiniams darbuotojams: asmuo turi teisę dirbti socialiniu darbuotoju, jei jis turi aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinio darbo studijų krypties studijas, ir socialinių mokslų kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį (arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją), arba jei asmuo turi aukštojo mokslo kvalifikaciją ir iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijas, ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus.

Asmens, įgijusio socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, teisės dirbti socialiniu darbuotoju panaikinimas yra svarbus ir tampriai susijęs su socialinio darbuotojo tiek asmeniniu, tiek profesiniu tobulėjimu. Toks profesinės kvalifikacijos įgijimo modelis pasirinktas po diskusijų su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais, o taip pat atsižvelgiant į individualius klientų (socialinių paslaugų gavėjų), kuriems reikalingas kokybiškas socialinis darbas, socialinių paslaugų teikimas, poreikius, į didesnę socialinių paslaugų prieinamumą užtikrinimą.

Pažymėtina, kad Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekto 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą profesinę kvalifikaciją turintys asmenys, į socialinio darbuotojo pareigas priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d., turėtų teisę iki 2028 m. gruodžio 31 d. dirbti socialiniu darbuotoju su vaikais ir (arba) šeimomis. Per šį laikotarpį reikalaujamos socialinio

	darbuotojo kvalifikacijos neįgijęs asmuo būtų atleidžiamas iš socialinio darbuotojo pareigų, tačiau turėtų teisę dirbti socialiniu pedagogu ir būtų priskirtinas socialinių paslaugų srities darbuotojams.
<p>9. Galimybę įgyti profesinę kvalifikaciją alternatyviais būdais.</p> <p><i>Ar apsvarstėte alternatyvias galimybes įgyti reikiamą profesinę kvalifikaciją (pvz., kitas rengimo galimybes arba rengimo ir profesinės patirties derinį ir pan.)?</i></p> <p><i>Kai Nuostata susijusi su kvalifikacijos reikalavimais, šis kriterijus reikalauja, kad būtų įvertintas sistemos lankstumas norint gauti reikiamus įgaliojimus. Kuo daugiau galimybių (būdų) įgyti kvalifikaciją yra, tuo mažiau ribojanti sistema būtų svarstoma.</i></p> <p><i>Nors vien dėl to, kad nėra jokių kitų būdų kvalifikacijai įgyti, Nuostata nebūtų automatiškai neproporcinga, todėl vertinant reikėtų tinkamai įvertinti šį kriterijų, atsižvelgiant į tam tikros profesijos reguliavimo kontekstą.</i></p>	<p>Siekiant didinti socialinio darbuotojo kaip profesijos prestižą, socialinio darbo, socialinių paslaugų kokybę bei socialinių paslaugų prieinamumą, Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte siūloma nustatyti du profesinės kvalifikacijos įgijimo būdus asmenims, norintiems dirbti socialiniu darbuotoju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jei asmuo turi aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinio darbo studijų krypties studijas, ir socialinių mokslų kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį (arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją), arba • jei asmuo turi aukštojo mokslo kvalifikaciją ir iki 2014 m. gruodžio 31 d. yra įgijęs socialinio darbuotojo jei asmuo turi aukštojo mokslo kvalifikaciją ir iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijas, ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus.
<p>10. Atitinkamai profesijai priskirtų veiklos rūšių galimą sutapimą su kitų profesijų veikla.</p> <p><i>Paaiškinkite, ar ir kaip vertinate galimybę dalintis priskirtomis veiklomis su kitomis profesijomis?</i></p>	Netaikoma.
<p>11. Autonomiškumo lygį, kai reglamentuojama profesija galima užsiimti tik esant kitų kvalifikuotų asmenų priežiūrai ar atsakomybei, atsižvelgiant į teisės aktuose tai profesijai nustatytas priežiūros taisykles.</p> <p><i>Ar įvertinate savarankiškumo laipsnio svarbą užsiimant profesija, taip pat organizacinių ir priežiūros priemonių poveikį (ypač kai veikla vykdoma prižiūrint tinkamai</i></p>	<p>Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projekte nurodomais socialinio darbuotojo profesinės kvalifikacijos reikalavimais siekiama stiprinti socialinio darbuotojo specialybę – minėti profesinės kvalifikacijos reikalavimai turėtų būti vienodi visose savivaldybėse, taip pat socialinio darbuotojo pareigybės aprašymas, kurį rengia socialinių paslaugų įstaiga, turėtų atitikti socialinio darbuotojo įgytą profesinę kvalifikaciją, į ją neįtraukiant papildomų, su socialinio darbuotojo profesine kvalifikacija nesusijusių, funkcijų. Socialinio darbuotojo funkcijos nurodytos Socialinių paslaugų srities darbuotojų pareigybių ir atliekamų funkcijų sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. A1-487.</p>

<p><i>kvalifikuotam specialistui)?</i></p>	<p>Socialinio darbuotojo savarankiškumo laipsnis, užsiimant profesija, priklauso nuo klientų (socialinių paslaugų gavėjų), su kuriais dirba socialinis darbuotojas, tikslinės grupės ir jų poreikio socialiniam darbui, socialinėms paslaugoms gauti. Tam tikrais atvejais (pavyzdžiui, dirbdamas tiesiogiai su klientais (socialinių paslaugų gavėjais) jų gyvenamojoje aplinkoje ir (ar) socialinių paslaugų įstaigoje) socialinis darbuotojas savo profesinėje veikloje priima individualius sprendimus – dirba socialinį darbą ir teikia socialines paslaugas pagal poreikį (informuoja, konsultuoja, tarpininkauja, atstovauja ir kt.). Taip pat yra atvejų, kai socialinis darbuotojas savo profesinėje veikloje dirba kartu su atvejo vadybininku (pavyzdžiui, kai klientams (šeimai ir (ar) vaikui) taikoma atvejo vadyba).</p>
<p>12. Mokslo ir technologinę plėtrą, kuri gali sumažinti arba padidinti asmenų, užsiimančių reglamentuojama profesija, ir vartotojų turimos informacijos asimetriją.</p> <p><i>Ar atsižvelgėte į mokslo ir technologijų raidą, kuri galėtų veiksmingai sumažinti informacijos asimetriją tarp specialistų ir vartotojų?</i></p> <p><i>Ar įvertinote, kad vartotojams gali kilti sunkumų įvertinant paslaugų teikėjo turimas žinias ar kompetenciją? Kokios priemonės gali tai užtikrinti geriausia?</i></p> <p><i>Ar įvertinote, kad techniniai pasiekimai, esanti informacija internete ar kita informacija sumažina atotrūkį tarp paslaugų teikėjo ir vartotojo?</i></p>	<p>Klientai (socialinių paslaugų gavėjai) turi galimybę vertinti socialinio darbuotojo profesinę kompetenciją, jo dirbamo socialinio darbo, teikiamų socialinių paslaugų kokybę, kreipdamiesi į socialinių paslaugų įstaigos, kurioje dirba socialinis darbuotojas, administraciją, arba į savivaldybės, kurioje gauna socialines paslaugas, administraciją, arba Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyta tvarka.</p> <p>Pažymėtina, kad tiek klientai (socialinių paslaugų gavėjai), tiek socialinių paslaugų srities darbuotojai (socialiniai darbuotojai taip pat) turi galimybę socialinių paslaugų srities darbuotojo (socialinio darbuotojo taip pat) profesinę kompetenciją ir (ar) gaunamų socialinių paslaugų kokybę vertinti kreipdamiesi ir į Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisiją, kuri, vykdydama socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, atlieka šias funkcijas: nagrinėja skundus dėl Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso pažeidimų; teikia pasiūlymus ir (ar) rekomendacijas socialinių paslaugų įstaigoms dėl socialinių paslaugų įstaigų vadovų ir (ar) socialinių darbuotojų veiklos vertinimo ir (ar) socialinių paslaugų srities darbuotojų (socialinių darbuotojų taip pat) profesinės kompetencijos tobulinimo.</p>
<p>Kai Nuostatos susijusios su sveikatos priežiūros sektoriaus profesijų reglamentavimu ir (arba) turi poveikį paciento saugumui, vertinant proporcingumą atsižvelgiama į tikslą užtikrinti sveikatos apsaugą.</p> <p><i>Jei profesija susijusi su sveikatos priežiūra ir turi poveikį paciento saugumui, turite pateikti informaciją kaip nustatant reikalavimus buvo atsižvelgiama į tikslą užtikrinti sveikatos apsaugą.</i></p>	<p>-</p>
<p>Teisės akto projekto rengėjas įvertina atitiktį Nuostatų, susijusių su laikinai ar kartais teikiamomis</p>	<p>1) netaikoma;</p>

paslaugomis pagal Įstatymo II dalį, proporcingumo principui, įskaitant:

1) automatinę laikinąją registraciją arba asocijuotą (pro forma) narystę profesinėje organizacijoje ar institucijoje, nurodytą Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 8 straipsnio 1 punkte⁵;

2) išankstinę deklaraciją, dokumentus ar kitus reikalavimus, nurodytus Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 9 straipsnyje;

3) reikalavimą paslaugų teikėjui sumokėti mokestį arba atlyginti bet kokias išlaidas, susijusias su profesinės kvalifikacijos pripažinimu ar galimybe užsiimti reglamentuojama profesija.

Jei siūloma nuostata turi poveikį/yra susijusi su laikinai ir kartais teikiamomis paslaugomis reikalinga įvertinti šios nuostatos atitikimą proporcingumo principui, įvertinant kokią įtaką gali turėti paslaugų teikėjui ir gavėjui laikina paslaugų teikėjo automatinė registracija/narystė profesinėje organizacijoje, išankstinė deklaracija, pateikiami dokumentai, reikalavimai paslaugų teikėjui sumokėti mokestį ar atlyginti kitas išlaidas, kurios yra susiję su paslaugų teikėjo profesinės kvalifikacijos pripažinimu ar galimybe užsiimti reglamentuojama

2) asmuo, atvykdamas į Lietuvos Respubliką ir pateikdamas išankstinę deklaraciją dėl laikinai ir kartais teikiamų paslaugų, privalo pateikti profesinę kvalifikaciją įrodančius dokumentus. Tokiu būdu siekiama užtikrinti viešąjį socialinių paslaugų gavėjų interesą bei saugumą, vienodą ir aukštą socialinių paslaugų kokybę;

3) netaikoma.

⁵ „Teisėtą įsisteigimą kitoje valstybėje narėje įrodęs paslaugos teikėjas atleidžiamas nuo:

1) narystės arba registracijos profesinėje organizacijoje ar institucijoje, jeigu tai privaloma asmenims, siekiantiems dirbti pagal tą pačią profesiją Lietuvos Respublikoje. Kompetentinga institucija pagal šio įstatymo 7 straipsnio 5 dalį tam tikroms profesijoms ar jų grupėms gali nustatyti automatinės laikinosios registracijos arba asocijuotos (pro forma) narystės tokioje profesinėje organizacijoje ar institucijoje reikalavimus. Tokios registracijos ar narystės reikalavimas negali vilkinti ar kitaip apsunkinti paslaugų teikimo ir sudaryti jokių papildomų išlaidų paslaugos teikėjui. Kompetentinga institucija nusiunčia atitinkamai profesinei organizacijai šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytos deklaracijos ir, kai taikytina, šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytos atnaujintos deklaracijos kopiją, jeigu profesijos susijusios su visuomenės sveikata ir sauga, kaip nurodyta šio įstatymo 9 straipsnio 8 dalyje, arba jų kvalifikacijos įrodymai automatiškai pripažįstami pagal šio įstatymo III dalies III skyrių, šio įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nurodytų dokumentų kopijas, ir tai sudaro automatinę laikinąją registraciją ar asocijuotą (pro forma) narystę“;

profesija.

Kiekybiniai/kokybiniai įrodymai

Pateikite visą surinktą svarbią informaciją (pvz., kokybinius ir (arba) kiekybinius įrodymus) apie konkretų Nuostatos poveikį. Kokybiniai ir kiekybiniai įrodymai turėtų pagrįsti argumentus pateiktus vertinant Nuostatą pagal pirmiau nurodytus kriterijus.

Kiekybiniai ir kokybiniai įrodymai gali būti pateikiami ir įvertinant/analizuojant kiekvieną kriterijų atskirai. Tokiu atveju, pateikti kiekybinių ir (arba) kokybinių įrodymų atskirai nėra būtina.

Rengiant Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projektą bei koreguojant jo nuostatą dėl asmens teisės dirbti socialiniu darbuotoju buvo remtasi reguliariomis bei intensyviomis diskusijomis su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais (Lietuvos socialinio darbo taryba, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, Lietuvos socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacija, Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu ir kt.). Minėtų diskusijų išvados: dalies socialinių darbuotojų, įgijusių socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, turima profesinė kvalifikacija, įgytos profesinės kompetencijos neatliepia individualių klientų (socialinių paslaugų gavėjų) poreikių – susiduriama su nepakankama socialinio darbo, socialinių paslaugų kokybe, socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principų nesilaikymu.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2021 m. šalyje dirbo apie 5 tūkst. socialinių darbuotojų (iš jų beveik 3 tūkst. dirbo savivaldybių biudžetinėse įstaigose).

Socialinių darbuotojų skaičius Lietuvoje:

Savivaldybių biudžetinėse įstaigose	2853
Valstybės socialinės globos įstaigose	341
Nevyriausybinių organizacijose	1007
Švietimo, mokslo ir sporto srityje	141
Sveikatos apsaugos srityje	584
Krašto apsaugos sistemoje	3
Pataisos įstaigose	31

2021 m. duomenys